

شفاعت حضرت معصومه علیها السلامشامل حال چه کسانی می‌شود؟

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین قاسم ترخان، عضو هیات علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

برای ورود به بهشت هم سقفی قرار دارد و تعداد افرادی که می‌توانند مورد شفاعت قرار بگیرند محدود است؛ مثلاً درباره شفاعت شهید وارد شده است که آنان می‌توانند هفتاد نفر از بستگان خود را شفاعت کنند. حضرت معصومه علیها السلام از خاص‌ترین بندگان خداست که نه تنها از مقام شفاعت برای وارد کردن شیعیان به بهشت برخوردار است، بلکه هم محدودیتی برای وی در این قسمت وجود ندارد و هم می‌تواند در بهشت برای ارتقای درجه مؤمنان شفاعت کند. این جملات بخش‌هایی از سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین قاسم ترخان، عضو هیات علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی است که در گفت‌وگویی آن را تبیین نمود.

لطفاً اشاره‌ای در مورد مقامات و خصایص کریمه اهل بیت علیهم السلام و چرایی نائل شدن ایشان به این جایگاه داشته باشید.

● حضرت معصومه علیها السلام الگویی برای دختر مسلمان است. او از ارزش و جایگاه والایی برخوردار بود و شایسته است، دختران مسلمان در جهت نیل به این جایگاه تلاش کنند.

در این مجال اشاره‌ای می‌کنم به کرامات و خصایص آن‌حضرت علیها السلام: نخست آنکه زیارت ایشان عاملی برای ورود به بهشت است؛ چنانچه امام رضا علیه السلام به یکی از یاران‌شان به‌نام سعد اشعری فرمودند: «نزد شما اهل قم قبری از ماست. سعد گفت: عرض کردم: فدایت شوم! قبر فاطمه دختر موسی‌بن جعفر علیه السلام را می‌فرمایید؟ فرمودند: آری، بهشت برای آن کسی است که او را زیارت کند؛ درحالی‌که عارف به حقیش باشد؛ نعم من زائرها عارفاً یَحَقِّقْهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ» (بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۲۶۶)؛ سپس طریقه زیارت ایشان را بیان فرمودند.

در اینجا تعبیر «عارفاً یَحَقِّقْها» در حق حضرت معصومه علیها السلام و ماثوره بودن زیارت ایشان، نشان از عظمت آن بانو دارد؛ این همان تعبیری است که در زیارت امامان معصوم علیهم السلام از آن استفاده شده است: عن الصادق علیه السلام: «من زار أمیرالمؤمنین علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام عارفاً بحقِّه، کتب له بکُلِّ خطوه حَجَّه مقبوله وعمره مبروره» (الغارات، ج ۲، ص ۸۵۴). «من زار قَبْرَ الْحُسَیْنِ علیه السلام عارفاً یَحَقِّقْهُ کَانَ کَمَنْ زَارَ اللَّهَ فِی غَزْیَته» (کامل الزیارات، ص ۱۴۹).

«قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِیِّ الرِّضَا علیه السلام: صُمِنْتُ لِمَنْ زَارَ قَبْرَ ابْنِی علیه السلام یَطْلُوشُ- عارفاً بِحَقِّهِ الْجَنَّةُ عَلَی اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ» (وسائل‌الشیعه، ۱۱۴، ص ۵۵۳). «عارفاً بحقِّه» به‌معنای شناخت جایگاه امامت است؛ یعنی شناخت اینکه آنها حجت خدا در روی زمین هستند، از عصمت برخوردارند و!... نه اینکه فقط از نسل رسول اکرم صلی الله علیه و آله باشند و ...

مسئله دوم آنکه شفاعت حضرت معصومه علیها السلام عاملی برای ورود به بهشت و ارتقای درجه در بهشت محسوب می‌شود؛ چنانچه می‌دانیم که شفاعت شفیعان در دو جا شامل حال بندگان مؤمن می‌شود؛ یکی زمان ورود به بهشت و دیگری در بهشت برای ارتقای درجه.

در توضیح مورد اول باید گفت که شفاعت‌کنندگان در این دو مرحله متفاوتند. اساساً دایره افرادی که می‌توانند برای ارتقای درجه بهشتیان شفاعت کنند، محدودتر از افرادی است که می‌توانند، برای ورود به بهشت شفاعت کنند. بر اساس روایات، علما و شهدا پس از انبیا صلی الله علیه و آله

برخی از نکته‌های نابی که در پی می‌آید، نقل قول‌هایی است که حضرت امام خمینی رحمه الله در کتاب‌هایشان از مرحوم شاه‌آبادی بیان نموده‌اند:

● **بهشت‌فرشتگان**

«سه آیه آخر سوره مبارکه حشر را تلاوت کنید تا ملکه شما شود و اولین اثری که از آن مترتب می‌شود، پس از مرگ و شب اول قبر است. وقتی که ملکیان از طرف پروردگار برای سؤال و جواب می‌آیند، در جواب «من ربک؟» بگوئی: «هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة هو الرحمن الرحیم » هو الله الذی لا اله الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر سبحان الله عما يشركون» هو الله الخالق البارئ المصور له الاسماء الحسنی یسبح له ما فی السماوات والارض وهو العزيز الحکیم».^۱

وقتی این‌طور پاسخ بگویی، ملائکه الهی مهیوت و متحیر می‌شوند؛ چون این معرفی حق است به زبان حق؛ نه معرفی حق به زبان خلق».^۲

● **گوش کردن به تغنیات***

ای عزیز! بکوش تا صاحب عزم و دارای اراده شوی^۳ که خدای نخواستہ، اگر بی‌عزم از این دنیا هجرت کنی، انسان صوری بی‌معزی هستی که در آن عالم به‌صورت انسان محشور نشوی؛ زیراکه آن عالم، محل کشف باطن و ظهور سریره است و جرأت بر معاصی، کم‌کم انسان را بی‌عزم می‌کند و این جوهر شریف^۴ را از انسان می‌رباید. استاد معظم ما می‌فرمودند: «بیشتر از هرچه، گوش کردن به تغنیات، سلب اراده و عزم از انسان می‌کند.»^۵

● **سگ درگاه خدا**

به قول شیخ بزرگوار ما: «شیطان، سگ درگاه خداست. اگر کسی با خدا آشنا باشد، به او عوعو نکند و او را اذیت نکند.» سگ در خانه، آشنایان صاحب خانه را دنبال نکند. شیطان نمی‌گذارد، کسی که آشنایی با صاحب خانه ندارد، وارد خانه شود. پس اگر انسانی با صاحب خانه در ارتباط است، می‌تواند از او بخواهد که شر سگ خانه‌اش را از او کم کند و از صاحب خانه بخواهد که صدای آن سگ را بخواهاند.^۸

● **راهی برای اصلاح نفس**

جناب عارف بزرگوار می‌فرمودند:

«مواظبت به آیات شریفه آخر سوره حشر، از آیه شریفه: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلِتَنْتَرْحِمْنَا مَا قَدَّمْتُمْ لِنَفْسٍ﴾ تا آخر سوره مبارکه، با تدبیر در معنی آن‌ها در تعقیب نمازها، خصوصاً در اواخر شب که قلب فارغ‌البال است، خیلی مؤثر است در اصلاح نفس.»^{۱۰}

● **محبت دنیا، در وقت مردن**

بدان که «نفس» در هر حظی که از این عالم می‌برد، در «قلب» اثری از آن واقع می‌شود. . . و سبب تعلق، آن است به دنیا و التذاذات هرچه بیشتر باشد، قلب از آن بیشتر تأثیر پیدا می‌کند و تعلق و حبش بیشتر می‌گردد تا آنکه تمام وجهه قلب، به دنیا و زخارف آن گردد و این منشأ مفاسد بسیاری است. تمام خطاهای انسان و گرفتاری به معاصی و سیئات، برای همین محبت و علاقه است و از مفاسد بزرگ آن، چنانچه حضرت شیخ عارف ما، روحی فداه می‌فرمودند، آن است که: «اگر محبت دنیا، صورت قلب انسان گردد و انس به او شدید شود، در وقت مردن که برای او کشف شود که حق تعالی او را از محبوبش جدا می‌کند و مایین او و مطلوباتش افتراق می‌اندازد، با سختناکی و بغض به او از دنیا برود.»

و این فرمایش کمرشکن، باید انسان را خیلی بیدار کند که قلب خود را خیلی نگاه دارد.^{۱۱}

● حضور قلب

همه ارباب صنایع و حرف^{۱۲} و اهل لذات و معاملات و عادات، اعمال خود را به حضور قلب انجام می‌دهند، به‌جهت آنکه قلب دارای محبوب است و لذا متوجه به محبوب خواهد بود؛ فقط اهل عبادت، محروم از قلب‌اندا یا آنکه اتش اساس پرستش و ستایش بر حضور است و حقیقتاً تمام عاملین، اخطار می‌کنند، به اهل عبادت که ما عملی نکرده‌ایم؛ مگر به حضور قلب؛ آیا شما در تمام عمر عبادت کرده‌اید به حضور قلب یا نه؟^{۱۳}

● **پی نوشت‌ها**

- یعنی خدای تو کیست؟
- سوره حشر، آیه ۲۴- ۲۲
- آیه‌الله نضرالله شاه‌آبادی، برنامه رادیویی سیمای فرزندگان، سال ۱۳۶۵؛
- آوازها و موسیقی‌های مطرب؛
- امام خمینی رحمه الله در کتاب آداب نماز می‌فرمایند که شیخ بزرگوار، شاه‌آبادی روحی فداه، از عزم و اراده، به «مغز انسانیت» تعبیر می‌کردند؛
- عزم و اراده؛
- چهل حدیث، امام خمینی رحمه الله، حدیث ۱، ص ۸؛
- چهل حدیث، امام خمینی رحمه الله، ص ۵۲؛
- سوره حشر، آیه ۱۸؛
- چهل حدیث، امام خمینی رحمه الله، ص ۱۷ و ۲۸؛
- چهل حدیث، امام خمینی رحمه الله، ص ۱۲۳ و ۱۲۴؛
- حرفه‌ها؛
- شذرات المعارف، شذره چهارم، معرفه ۱۴۶.

حجت‌الاسلام والمسلمین فاضل‌خبر داد

فعالیت حدود ۱۶ هزار بانوی طلبه در مدارس امین

۵ اف‌ج‌وز‌ا‌ه‌

داریم: «ثُمَّ يَقُولُ جَبْرِئِلُ علیه السلام يَا فَاطِمَةُ سَلِي خَاجَتَكَ فَتَقُولِينَ يَا رَبِّ شِيعَتِي! يَقُولُ اللَّهُ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَتَقُولِينَ يَا رَبِّ شِيعَةُ وَلَدِي فَيَقُولُ اللَّهُ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَتَقُولِينَ يَا رَبِّ شِيعَةُ شِيعَتِي فَيَقُولُ اللَّهُ انْطَلِقِي فَمَنْ اغْتَصَمَ بِكَ فَهُوَ مَعَكَ فِي الْجَنَّةِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَوَدُّ الْخَلَائِقُ؛ أَهْلَهُمْ كَأَنَّهُوا قَاطِمِيَّينَ» (تفسیر فرات الکوفی، ص ۴۴۶).

چه چیز سبب وجود چنین مقاماتی برای حضرت فاطمه معصومه علیها السلام شده است؟ آیا می‌توان با پیاده کردن این رموز در سبک زندگی و الهام از آن حضرت، مورد عنایت الهی و معصومان علیهم السلام قرار گرفت؟

● اگرچه از زندگی آن‌حضرت گزارش تفصیلی در اختیار ما نیست؛ اما روشن است که:

تکیه بر جای بزرگان نتوان زد به گراف/ تا‌که اسباب بزرگی همه آماده کنی امام رضا علیه السلام در روایتی آن بانو را به «معصومه» ملقب کرده است: «مَنْ زَارَ الْمَعْصُومَةَ بِقَمٍّ كَمَنْ زَارَنِي؛ کسی که معصومه را در قم زیارت کند، مانند کسی است که مرا زیارت کرده باشد.» (دیجیع‌الله محلاتی، راجع‌الشریعه، ج ۵، ص ۳۵). این لقب گویای آن است که او پاک زندگی کرده و از گناه میرا بوده است. مقصود از این عصمت، اگرچه مصونیت و معصومیت کلی نیست؛ اما بیان می‌کند که آن بانوی مکرمه، هیچ نسبتی با گناه یا کار ناپسند نداشته و در بالاترین درجات پاکی و طهارت معنوی به سر می‌برده و از عصمت نسبی برخوردار بوده است. از این جهت دختران مسلمان با الگوبری از این بانوی معصومه، خود را به گوهر حجاب، عفاف و پاکدامنی می‌آرایند و با آثانی که در قالب چهارشنبه‌های سفید، با کمپین‌هایی مانند برق‌ص تاب‌رقصیم و... درصدد ترویج برهنگی و بی‌بند و باری‌اند، میانه‌ای ندارند.

منبع:پایگاه اطلاع‌رسانی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

قابل مطالعه است که در برخی از افراد و برخی از جریانات، از اپوزیسیون گرفته تا برخی جریانات روشن‌فکری و... چقدر دوقطبی شدن غلبه کرده که چنین جنایات آشکاری را فقط و فقط به‌خاطر اینکه اگر موضع بگیرند و یا به میدان بیایند و به‌نوعی حقانیت منطق مقاومت را آشکارا ابراز کنند، تلقی شکست خواهند داشت و به‌گونه‌ای تأیید موضع نظام و رهبری خواهد بود. وی افزود: سکوت می‌کنند، چراکه حمایت و اعلان‌نظر، با موضع سیاسی و قطبی‌شده جریان و جناح‌شان مخالفت دارد. همه سال‌هایی که نظام اسلاهی و رهبری را بابت ایستادن در صف فلسطینیان و محرومان و مستضعفان غزه و کرانه غربی سرزنش می‌کردند و آن ملتی که این همه سال، چند دهه تحقیر شده، ظلم شده و خانه‌اش بر سرش خراب شده است، نایده می‌گیرند، جای تأسف است که دوقطبی شدن چنان غلبه دارد که حتی بر این‌همه فجایع چشم می‌پوشند و حاضر نیستند، صریح و آشکار موضع بگیرند و در جانب مظلوم بایستند.

● **محور مقاومت و ضرورت اندیشیدن به دوران پساپیروزی**

حجت‌الاسلام والمسلمین واعظی بیان کرد: نکته سومی که فکر می‌کنم، خیلی مهم است، این است که لازم است، محور مقاومت و افرادی که مصلح و حق طلبند و در صف مقاومت قرار دارند، نسبت به دوران پساپیروزی و دوران بعد از رسیدن به دستاوردها (که ان‌شاءالله این دستاوردها خیلی عمیق خواهند بود و پیش‌بینی ما این است که این حوادث اخیر با خیزش‌های قبلی خیلی فرق می‌کند و این مسیری که در حال جلو رفتن است، ان‌شاءالله دستاوردهای عمیق‌تری را داشته باشد)، فکر و برنامه روشنی داشته باشند.

وی افزود: ولی ما همیشه در معرض این آفت یا این آسیب هستیم که برای دوران مقابله، مقاتله، مبارزه و جهاد، برنامه داریم؛ اما برای دوران پس از آن، معمولاً فکر و برنامه روشنی وجود ندارد؛ از این‌رو، چیزی که لازم است، اینکه بخشی از جریان مقاومت، انرژی، فکر و اندیشه خود را مصرف‌کند به اندیشیدن به دوران پساپیروزی که در آن دوران چگونه انسجام اجتماعی حفظ شود و چگونه برای رفع محرومیت این ملت مظلومی که هفت دهه است که انواع محرومیت‌ها و ظلم‌ها را تجربه کرده است، تلاش شود.

آموزشی سطح سه در استان کهگیلویه و بویراحمد مشغول فعالیت هستند و امید است شاهد گسترش حوزه‌های علمیه در این استان باشیم. حجت‌الاسلام والمسلمین فاضل، با بیان اینکه اسمال اولین سالی است که برنامه پنج‌ساله مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خوارهان برای رسیدن به چشم‌انداز ۱۴۱۴ که طراحی‌های صورت‌گرفته وافق‌های شناسایی‌شده‌که به آنجا برسیم، تصویب شده؛ اما سه میان‌برنامه، ذیل آن تعریف شده که سهم استان کهگیلویه و بویراحمد، بر حسب برش زمانی و جغرافیایی آن منطقه مشخص است.

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی مطرح کرد

محور مقاومت و ضرورت اندیشیدن به دوران پساپیروزی

با بمب‌های سفبری و سلاح‌های ممنوعه این‌طور جنایت‌کارانه مورد حمله قرار می‌گیرند، جرم می‌دانند. در آلمان نیز در همین هفته اخیر، حمایت از تقابل غزه مظلوم با اسرائیل غاصب، عمل مجرمانه اعلام شد. وی بیان کرد: غزه در حالت عادی یک زندان سر باز است؛ یعنی یک زندان وسیع که افراد در آن حبس شده‌اند و اگر در این زندان آب و برق و اینترنت و مواد غذایی و حتی کمک‌رسانی از بیرون را با حملات نظامی مانع شوند، این زندان سر باز، به مکانی برای نسل‌کشی و نابودی زنان و کودکان بدل می‌شود. حجت‌الاسلام والمسلمین واعظی خاطرنشان کرد: این قبیل موضع‌گیری‌ها نشان می‌دهد که چقدر انحطاط اخلاقی اتفاق افتاده و بشر معاصر در فضای غرب با چه حاکمانی روبه‌رو است و چقدر نگاه پراگماتیستی و عمل‌گرایانه و سلطه‌طلبانه و نفع‌گرایانه در حال غلبه کردن است که دیگر، آن پرده ظاهر‌فریب اخلاقی و ارزش‌های لیبرالی هم، آشکارا کنار زده می‌شود.

● **انتقاد از موضع خنثی نسبت به جنایات علیه فلسطینیان**

وی عنوان کرد: نکته دوم یکی از پیامدهای روشن حوادث هفته اخیر و این مسائلی که در غزه اتفاق افتاد، غلبه منطق مقاومت بر منطق سازش بود. آن چیزی که سال‌های طولانی از ناحیه مبارزان و مدافعان واقعی حقوق فلسطینی‌ها چه در خارج از کشور و چه در داخل کشور عنوان می‌شد، توسط امامین انقلاب به‌ویژه این سال‌های پرخطر اخیر در دوره رهبری مقام معظم رهبری، همواره علم مقاومت را ایشان بلند کرده و در مقابل منطق سازش ایستاده‌اند و امروز ناکامی منطق سازش آشکار شده است.

رئیس دفتر تبلیغات اسلامی ادامه داد: امروز روشن شد که چقدر منطق مقاومت در مقابل چنین غاصبان و جنایت‌کارانی حقانیت دارد؛ اما نکته مهم این است که برخی افراد و جریانات چه در خارج و چه در داخل کشور، در مقابل حوادث اخیر، موضع خنثی می‌گیرند و این به‌لحاظ جامعه‌شناختی

به‌گزارش خبرگزاری حوزه از یاسوج، مدیر حوزه‌های علمیه خوارهان اظهار کرد: بر خلاف اینکه مدت زیادی از فعالیت حوزه علمیه خوارهان نمی‌گذرد؛ اما امروز در مشارکت در طرح‌هایی مانند طرح امین، جشنواره علامه حلی، جشنواره هنرهای آسمانی و... یا به پای برادران در حرکتند؛ حتی در جاهایی مانند تولید محصولات، جلوتر نیز هستند؛ اما محرومیت در این حوزه بیشتر است. حجت‌الاسلام والمسلمین فاضل، با اشاره به اینکه، یک طلبه برادر از بدو ورود از خدمات حوزه بهره‌مند است؛ اما حوزه علمیه خوارهان این‌طور نیست و برحسب مقاطع، تا

حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی فاضل مدیر حوزه‌های علمیه خوارهان کشور، ۲۵ مهر در نشستی با نماینده ولی فقیه در استان کهگیلویه و بویراحمد، با بیان اینکه حوزه علمیه خوارهان به‌تعبیر مقام معظم رهبری، پدیده مبارک و بایرکتی بود، اظهار کرد: امروز در سیستم آموزش و پرورش و نظامات تعلیم و تربیت کشور از مجموع ۲۴ هزار مبلغ و مبلغه طرح امین، ۱۶ تا ۱۷ هزار نفر از آنها از خوارهان طلبه هستند. در نشستی که با وزیر وقت آموزش و پرورش آقای دکتر نوری داشتیم، گفتند: این جمعیت کم و کیفش نسبت به دیگران بیشتر است.